

Miasto Toruń

Potrzeby, funkcje i możliwości rozwoju OPP Dom Harcerza Element konsultacji społecznych

Na zamówienie:
Urzędu Miasta Torunia
Realizacja:
Pracownia Badań „Soma”

Miasto Toruń

Zakres przedmiotowy

Diagnoza potrzeb zmiany oferty oraz sposobu funkcjonowania OP Dom Harcerza

Trzy cele szczegółowe badania:

- ✓ Ocena potrzeb edukacyjnych klientów i potencjalnych klientów OPP Dom Harcerza
- ✓ Ocena dostępności oferty OPP Dom Harcerza dla klientów oraz potencjalnych klientów
- ✓ Ocena potrzeby zmian oferty, zakresu działalności, lokalizacji, itp. OPP Dom Harcerza

Podstawowe założenie: dostarczenie wiedzy nt. potrzeb i możliwości rozwojowych, z uwzględnieniem potrzeb obecnych i potencjalnych klientów

Miasto Toruń

Zakres podmiotowy. Metoda badawcza

Mieszkańcy
Miasta –
potencjalni
klienci

Próba reprezentatywna

Wielkość próby: 500
Dobór: losowy
Kryterium doboru:
Rodzice dzieci w wieku
5-19 lat
Metoda badania:
Wywiady bezpośrednie

Klienci OPP
Dom Harcerza
– rodzice
dzieci

Próba wolontarystyczna

Wielkość próby: 141
Dobór: przypadkowy
Kryterium doboru:
Rodzice dzieci
korzystających z oferty
OPP DH
Ankiety pisemne/
internetowe

Nauczyciele

Próba zupełna

Wielkość próby: 10
Dobór: celowy
Metoda badania:
Ankiety pisemne,
rozdawane/internetowe

Charakterystyka badanych – wady próby wolontarystycznej

Mieszkańcy

- Próba o charakterze reprezentatywnym
- Odzwierciedlona struktura miasta ze względu na wysokość dochodów, aktywność zawodową, wykształcenie
- W próbie zachowano proporcje ze względu na miejsce zamieszkania

Rodzice

- Przewaga osób mieszkających na Starówce i w jej otoczeniu (Przedmieścia: Jakubskie, Bydgoskie, Mokre)
- Nadreprezentacja osób z wysokim i średnim statusem

Potrzeba i możliwość uczestnictwa w zajęciach pozalekcyjnych i pozaszkolnych

Dostęp do oferty zajęć dodatkowych

Wniosek 1. Rodzice dzieci korzystających z oferty OPP Dom Harcerza (lub korzystający z niej do końca minionego roku szkolnego) wyraźnie częściej mieli korzystali z oferty zajęć dodatkowych niż pozostali mieszkańcy.

Wniosek 2. Badani mieszkańcy rzadziej niż rodzice z OPP DH mają potrzebę korzystania z zajęć dodatkowych.

Wniosek 3. Dla mieszkańców główną barierą korzystania z zajęć dodatkowych jest koszt zajęć. Dla rodziców główne bariery korzystania z zajęć to – oprócz kosztu zajęć – brak interesującej oferty i brak oferty w miejscu zamieszkania.

Wniosek 4. Za mało jest atrakcyjnych (w sensie merytorycznym, jak i finansowym) ofert zajęć prowadzonych w dzielnicach.

Dostęp do oferty zajęć dodatkowych

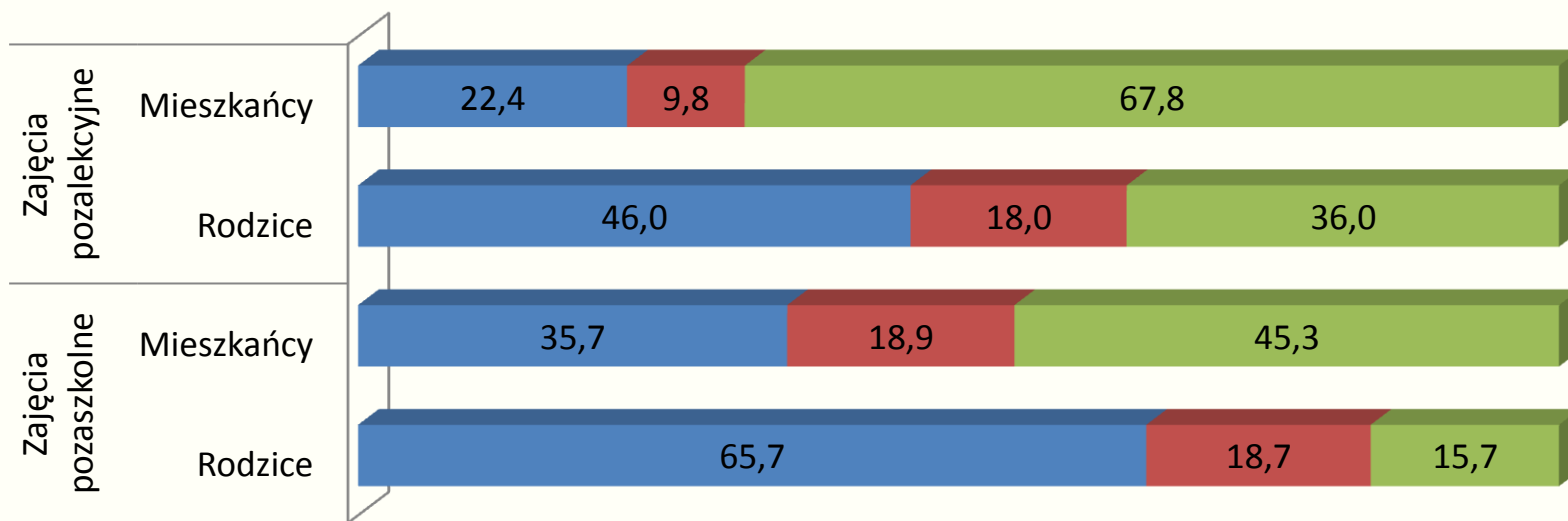
Możliwość korzystania z oferty OPP Dom Harcerza stanowi znaczące ułatwienie w dostępie do oferty zajęć dodatkowych. Ponad 2/3 rodziców korzystających z tej oferty mogło zapewnić wszystkim swoim dzieciom zajęcia pozaszkolne.

Należy jednak zwrócić uwagę, że jest to grupa rodziców aktywniejszych pod tym względem – to znaczy, częściej niż pozostali mieszkańcy korzystają oni także z zajęć pozalekcyjnych.

Ogół mieszkańców trzykrotnie rzadziej korzysta z zajęć pozaszkolnych. Relatywnie częściej korzystają oni z oferty zajęć pozalekcyjnych oferowanych w szkołach.

Uczestnictwo dzieci w zajęciach dodatkowych

■ Tak, wszystkie dzieci   ■ Tak, ale nie wszystkie dzieci   ■ Nie

Dostęp do oferty zajęć dodatkowych

Różnice w intensywności korzystania z oferty zajęć dodatkowych można wiązać z kilkoma czynnikami:

- potrzebą dzieci i ich rodziców – gotowość i motywacja dzieci do korzystania z takich zajęć; przekonanie rodziców o ich użyteczności
- możliwościami organizacyjnymi dla dzieci lub dla rodziców – obciążenie dzieci innymi obowiązkami (np. szkolnymi), możliwość zawiezienia/zaprowadzenia dzieci na zajęcia
- dostępność oferty – lokalizacyjna (czy oferta jest dostępna w zamieszkiwanej dzielnicy) i finansowa (czy koszt udziału w oferowanych zajęciach jest możliwy do poniesienia przez rodzinę).

Dostęp do oferty zajęć dodatkowych

Wniosek 5. Mieszkańcy o średnim i wyższym statusie przyjmują podobne strategie związane z dodatkowym kształceniem (rozwojem) dzieci jak rodzice z OPP.

Oznacza to, że częściej z oferty zajęć dodatkowych (pozaszkolnych i pozalekcyjnych) korzystają dzieci rodziców młodych (w wieku do 44 lat), aktywnych zawodowo, z co najmniej średnim wykształceniem, o bardzo dobrej i dobrej sytuacji materialnej, których rodziny są małe (jest 1 lub 2 dzieci w wieku szkolnym).

W przypadku większych rodzin (3 dzieci i więcej) na ogół rodzice decydują się na korzystanie z zajęć dodatkowych tylko części dzieci.

Dostęp do oferty zajęć dodatkowych

Rodzice, których dzieci są podopiecznymi OPP, jeśli w ograniczonym stopniu korzystają z oferty innej niż wybrane zajęcia w ognisku, to dlatego, że oferta w pobliżu ich miejsca zamieszkania jest nieinteresująca, zbyt droga lub w ogóle nie istnieje.

Z kolei, pozostali mieszkańcy niekorzystający z zajęć dodatkowych (67,8% z zajęć pozalekcyjnych i 45,3% z zajęć pozaszkolnych), kierują się przede wszystkim brakiem czasu na dodatkowe zajęcia lub nie widzą potrzeby takiej dodatkowej edukacji.

Należy zwrócić uwagę, że przy ograniczonym czasie lub braku możliwości dojazdu na zajęcia, ważna byłaby dla tej grupy oferta lokalna, ale przez co 10-tego badanego oceniana jest jako nieciekawa, zbyt droga lub w ogóle taka oferta nie istnieje.

Ta ostatnia grupa powodów jest drugorzędna dla mieszkańców niekorzystających z zajęć dodatkowych.

Dostęp do oferty zajęć dodatkowych

Wniosek 6. Na podstawie tych uzasadnień dla obu grup, można wnioskować, że za mała jest lokalna (dzielnicowa) oferta zajęć pozaszkolnych, które byłyby interesujące i zarazem dostępne cenowo.

Badania nad skłonnością do zachowań przemocowych młodzieży wybranych dzielnic Miasta wskazują, że jednym ze środków prewencji może być zapobieganie wykluczeniu kulturalnemu młodzieży i włączenie jej do zajęć pozaszkolnych.

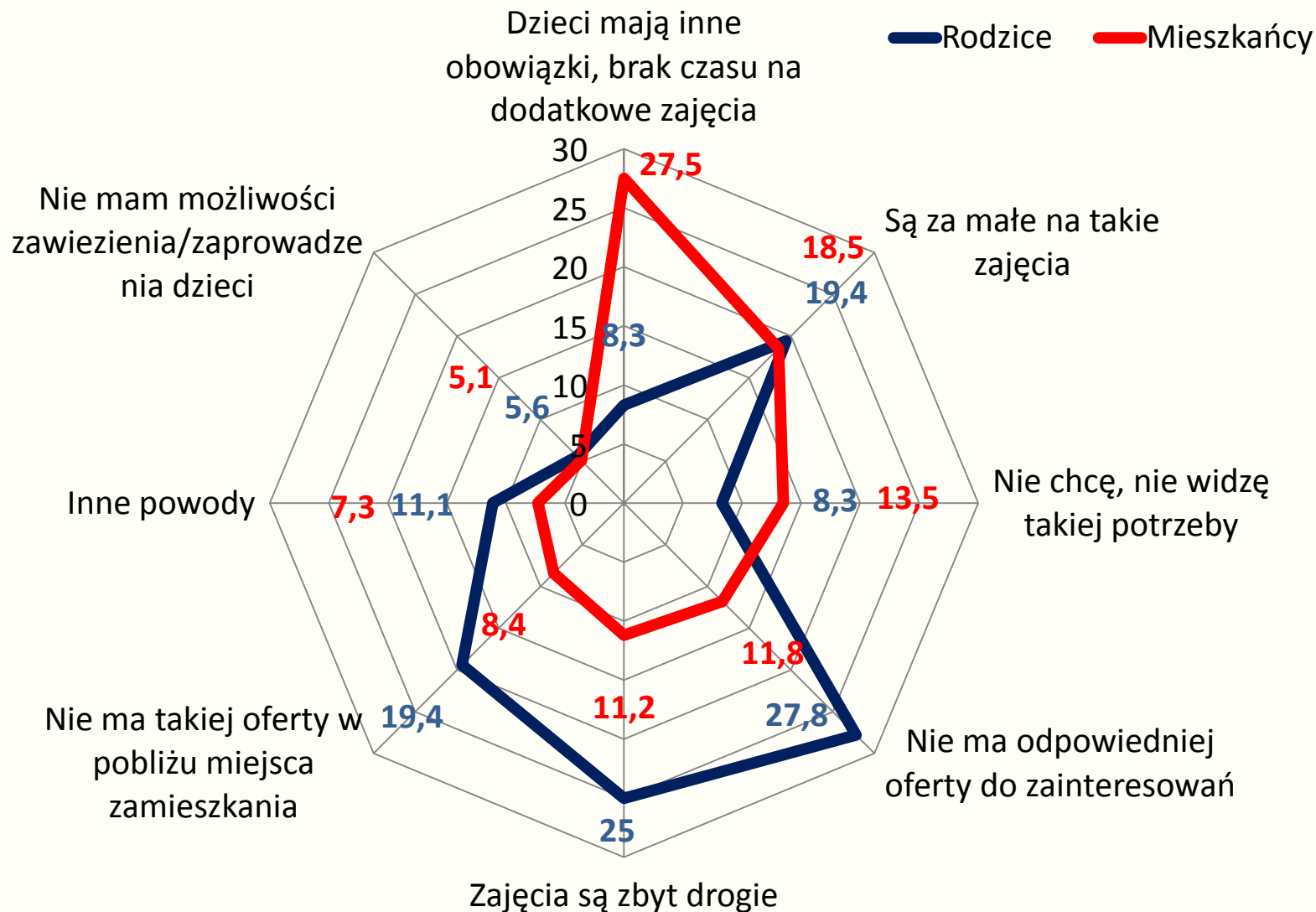
W przypadku tej młodzieży zachodzą 2 niekorzystne okoliczności łącznie – mieszkają w dzielnicach, gdzie oferta tych zajęć jest ograniczona i jednocześnie pochodzą z rodzin o niższym statusie społecznym, co wiąże się z obniżeniem gotowości rodziców do angażowania się oraz środków finansowych rodziny na rzecz dodatkowego rozwoju dzieci.

Dostęp do oferty zajęć dodatkowych

Powody niekorzystania z oferty zajęć dodatkowych

Dostęp do oferty zajęć dodatkowych

Wniosek 7. Mieszkańcy i rodzice szukali ofert zajęć z pośrednictwem podobnych instytucji (najczęściej w placówkach miejskich) – odpowiednio 73,5% i 60,5%.

Różnicę między grupami należy wiązać z wyrażaną przez nie potrzebami dodatkowego kształcenia, a tę z kolei ze statusem osób badanych (znacząca jest nadreprezentacja osób z wykształceniem wyższym i średnim wśród rodziców z OPP). Jednak mieszkańcy częściej pomijają w tych poszukiwaniach placówki dzielnicowe.

Wniosek 8. Rodzice z OPP mają podobny poziom zaufania do oferty miejskiej i dzielnicowej – często zaczynają poszukiwania zajęć dla dzieci we własnej dzielnicy (świadczy o tym nieznaczna przewaga osób, które poszukiwały takich ofert nad tymi, które sprawdzały ofertę placówek ogólnomiejskich).

Ze względu na wyższy status, ale też poszukiwanie interesujących zajęć, rodzice z OPP brali też pod uwagę oferty komercyjne częściej niż pozostali mieszkańcy.

Dostęp do oferty zajęć dodatkowych

Wniosek 9. Mieszkańcy częściej poszukują zajęć w placówkach miejskich, między innymi ze względu na to, że w ich dzielnicach nie funkcjonują instytucje (inne niż szkoły), które mają ofertę zajęć dla dzieci i młodzieży szkolnej.

Takie osiedla, gdzie mieszkańcy korzystają głównie z oferty zajęć pozalekcyjnych to dzielnice oddalone od centrum miasta – Wrzosa, Bielany, Rudak, Czerniewice lub rozległe (Bydgoskie Przedmieście).

Z oferty zajęć pozaszkolnych, mimo takiego czynnika jak oddalenie od centrum, korzystają dzieci tam, gdzie aktywne są placówki miejskie – Podgórze, Stawki lub rozwinięta jest oferta klubów dzielnicowych (Rubinkowo).

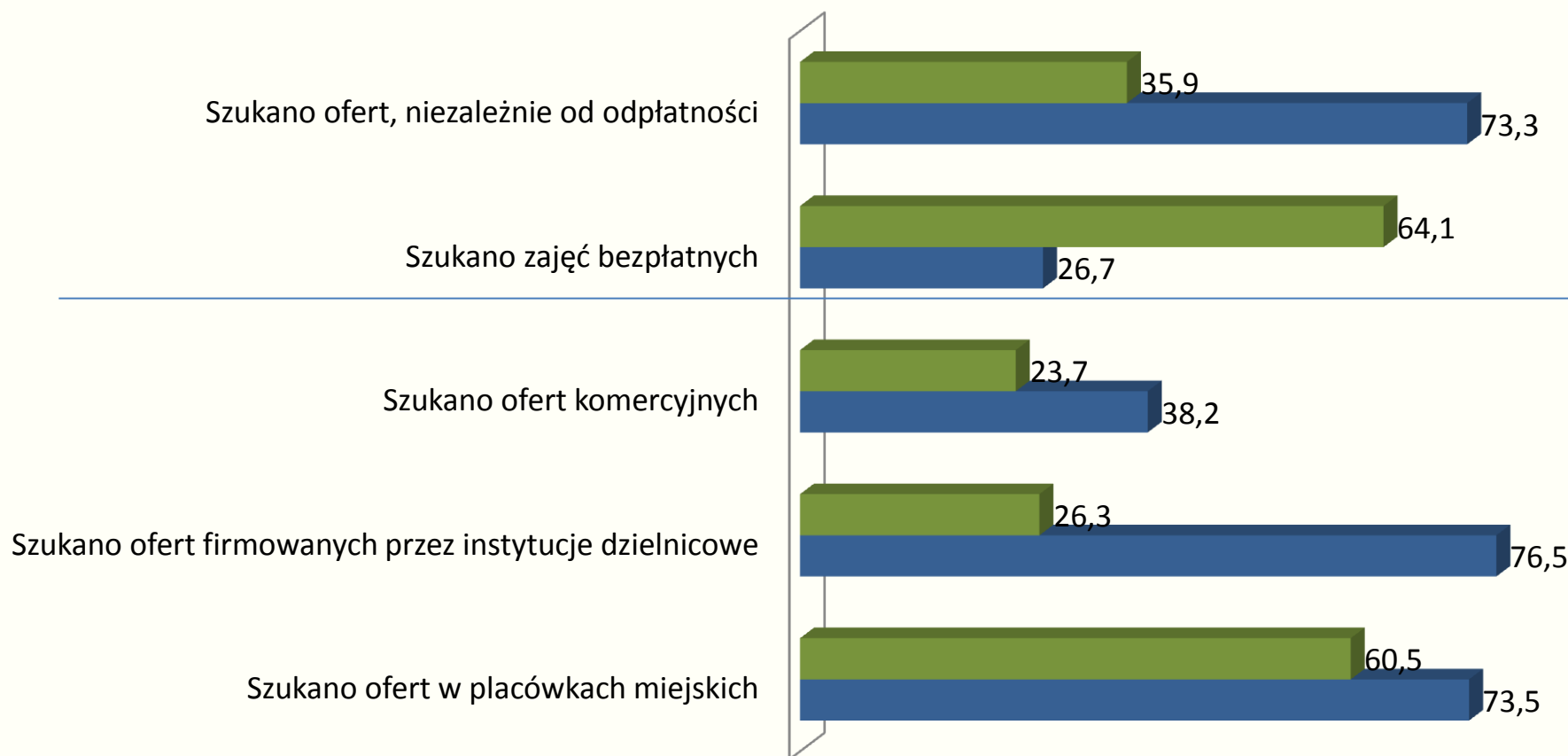

Dostęp do oferty zajęć dodatkowych

Nieskuteczne poszukiwanie oferty zajęć

■ Mieszkańcy ■ Rodzice

Dostęp do oferty zajęć dodatkowych

Wniosek 10. Mieszkańcy częściej niż rodzice kierują się kosztem zajęć. Częściej niż rodzice chcieliby, żeby dzieci uczestniczyły w zajęciach nieodpłatnych – szczególnie rodzice o niższym statusie materialnym. Powoduje to rzadsze uwzględnianie w poszukiwaniach oferty komercyjnej.

Odwrotnie jest w przypadku rodziców z OPP – ta grupa liczyła się z koniecznym kosztem zajęć dodatkowych i przyglądała się ofertom zajęć, niezależnie od odpłatności.

Wniosek 11. Mieszkańcy są w mniejszym stopniu niż rodzice z OPP gotowi do ponoszenia odpłatności za zajęcia – taką gotowość wyraziło 55,2% badanych, w porównaniu z 94,1% rodziców z OPP.

Gotowość ponoszenia takich wydatków wiąże się zwłaszcza ze statusem materialnym, wykształceniem i wiekiem rodziców.

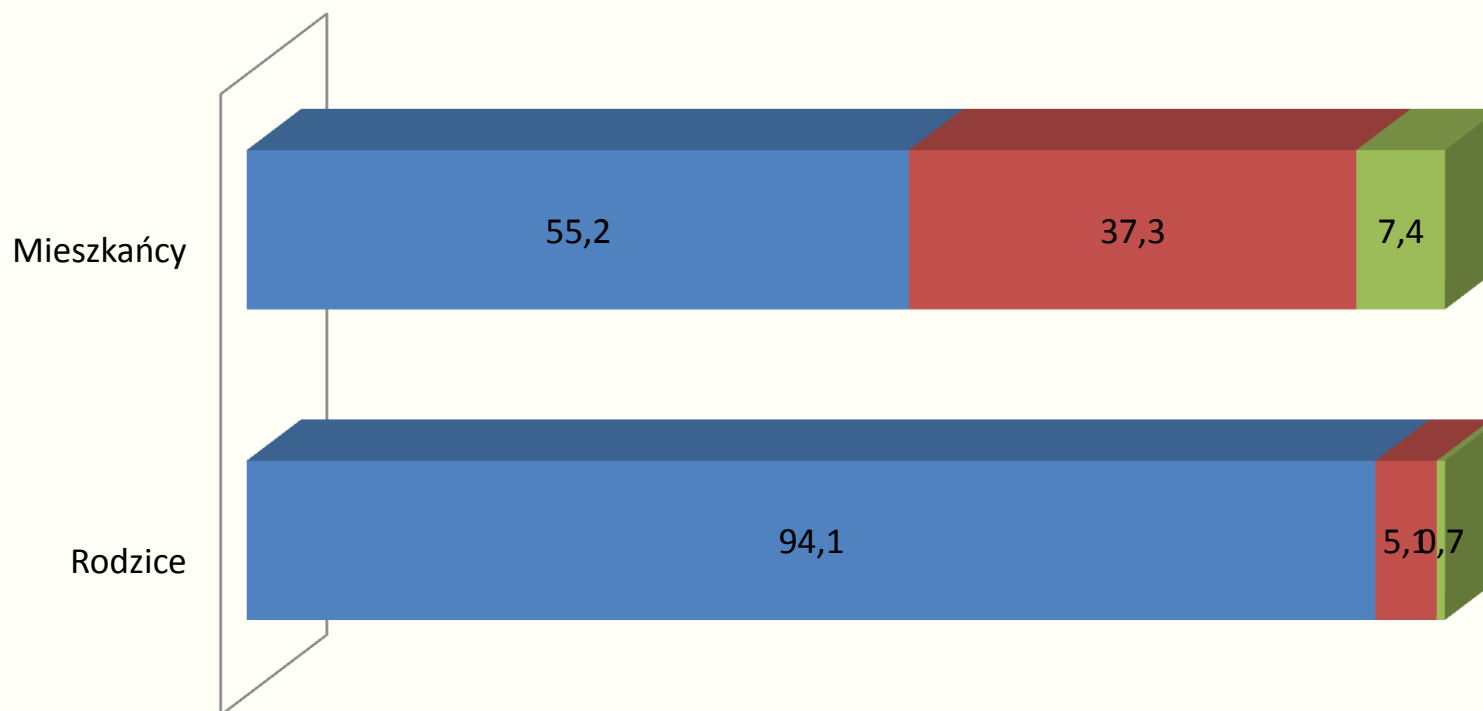

Warunki korzystania z zajęć dodatkowych

Gotowość do ponoszenia odpłatności

■ Tak ■ Nie ■ Nie dotyczy, nie jestem zainteresowany/a takimi zajęciami

Dostęp do oferty zajęć dodatkowych

Wniosek 12. W przypadku, gdyby mieszkańcy mieli ponosić taką odpłatność, musiałaby ona mieć charakter symboliczny – do 50 zł na dziecko miesięcznie. Rzadziej niż rodzice z OPP mają możliwość ponoszenia większych wydatków.

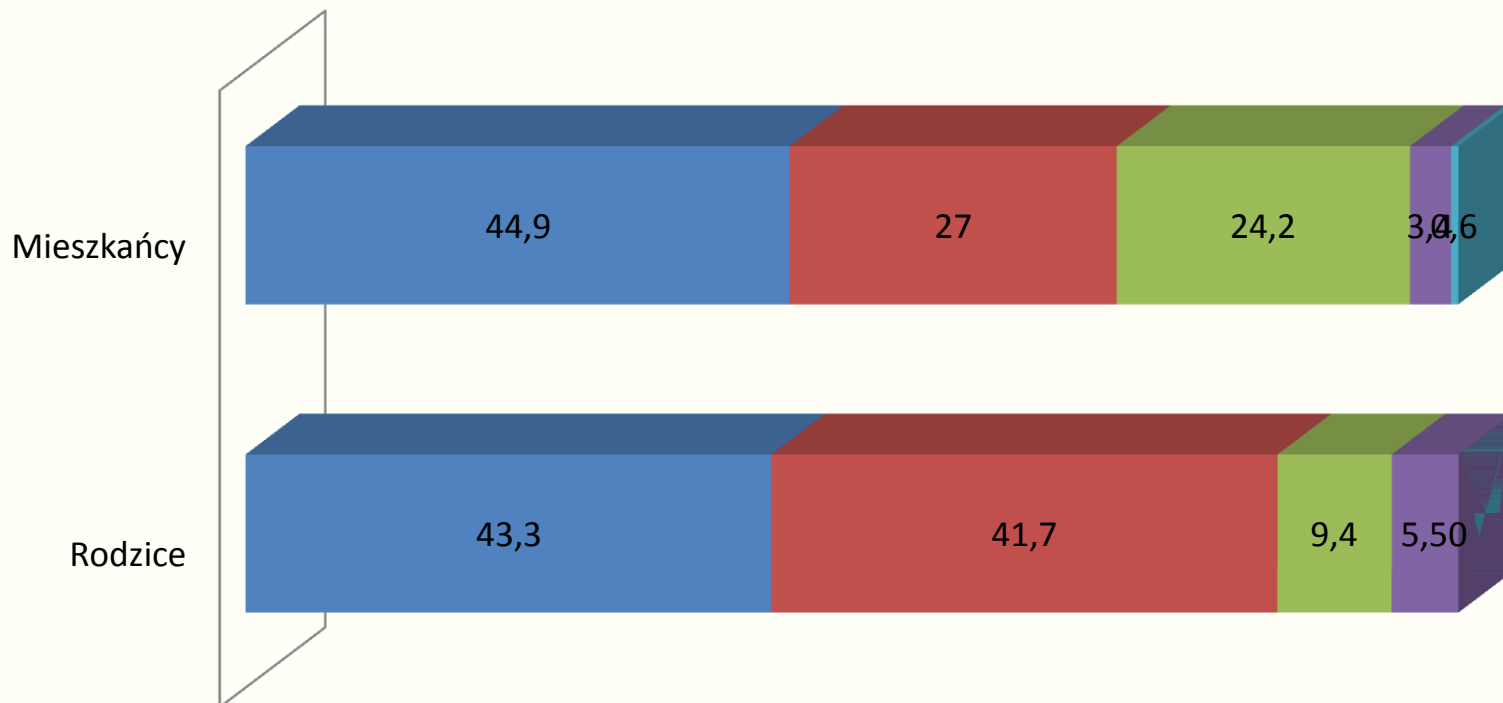
Należy jednak zwrócić uwagę, że koszt zajęć nie jest też obojętny rodzicom z OPP. Nieco inne jest jednak źródło tej postawy – w przypadku rodziców z OPP często powodem jest wielkość rodziny, uczestnictwo dzieci w różnych zajęciach i pozaszkolnych, i pozalekcyjnych. W przypadku mieszkańców jest to związane silniej ze statusem materialnym rodziny.

Warunki korzystania z zajęć dodatkowych

Możliwości finansowe (max. średnie wydatki na 1 dziecko)

■ 0-50 zł ■ 51-100 zł ■ 101 – 200 zł ■ 201 – 500 zł ■ 501 i więcej

Dostęp do oferty zajęć dodatkowych

Wniosek 13. Mieszkańcy najbardziej preferują zajęcia realizowane w ich własnej dzielnicy lub szkole, do której uczęszcza dziecko. Wyrażają umiarkowaną akceptację dla zajęć na Starówce.

Wniosek 14. Rodzicom najbardziej odpowiada lokalizacja zajęć na Starówce, ale i w pobliżu miejscu zamieszkania.

Należy zwrócić uwagę, że w przypadku tej grupy badanych te lokalizacje są w dużej mierze tożsame – najliczniej w badaniu wzięli udział rodzice mieszkający na Starówce, na Przedmieściu Bydgoskim, Jakubskim i Mokrem, ale też z Wrzosów. Relatywnie niski był udział rodziców z dużych dzielnic (z Rubinkowa I, II i III było łącznie tylu rodziców, co z Jakubskiego Przedmieścia).

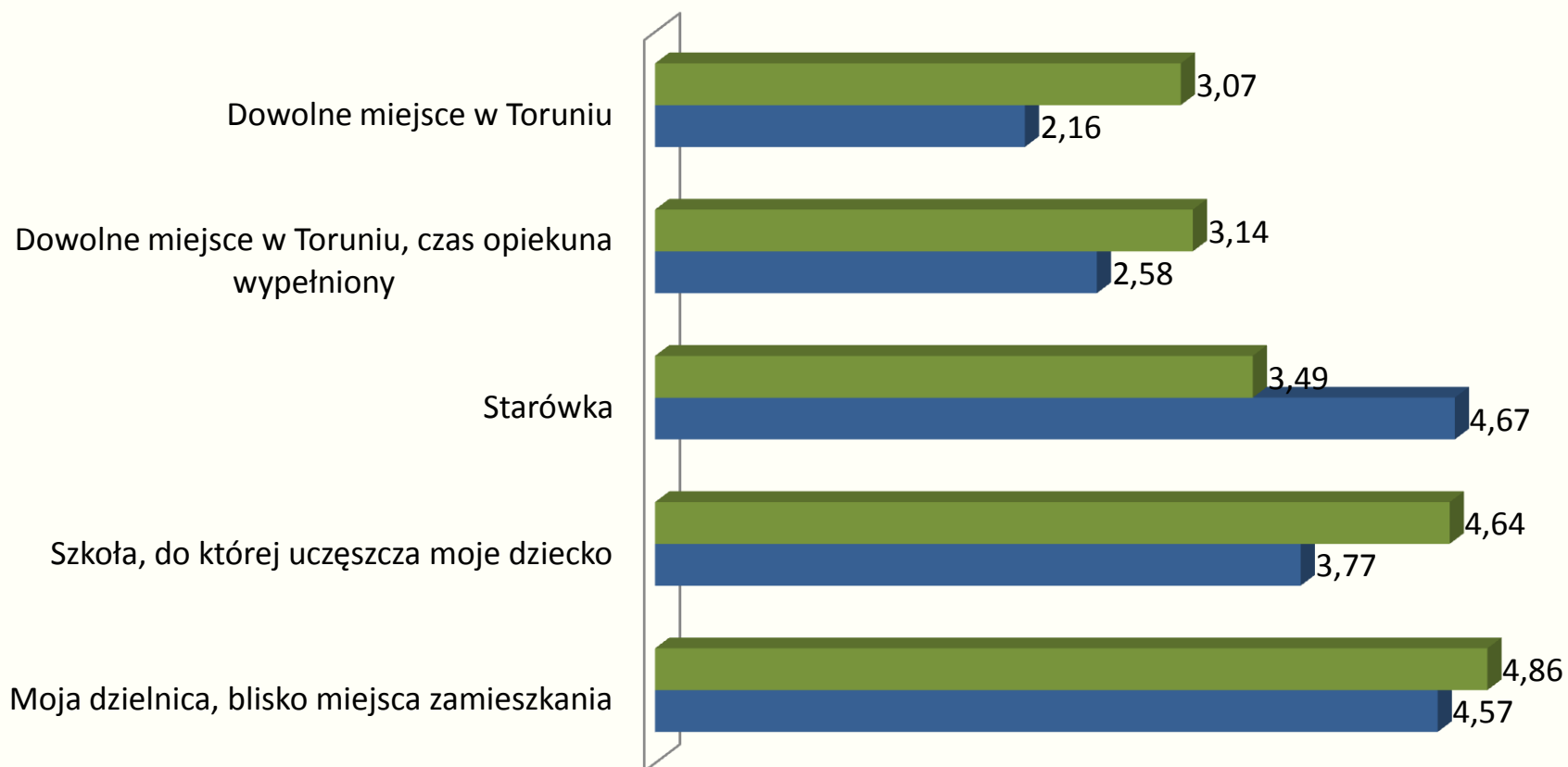

Warunki korzystania z zajęć dodatkowych

Dogodna lokalizacja dla zajęć dodatkowych

■ Mieszkańcy ■ Rodzice

OPP Dom Harcerza – ocena

Ocena OPP Dom Harcerza

Wniosek 15. Mieszkańcy w niewielkim stopniu znają ofertę OPP Dom Harcerza.

Wynika to przede wszystkim z tego, że zdecydowana większość badanych to mieszkańcy dzielnic dużych lub oddalonych od centrum miasta, a – jak wskazywano wcześniej –poszukiwania ofert zajęć dodatkowych koncentrują się na okolicach zamieszkania, zwłaszcza w przypadku o bardziej problemowej sytuacji materialnej.

Wniosek 16. Większość (76,5%) mieszkańców nie podejmowała nigdy starań o udział dzieci w zajęciach OPP Dom Harcerza.

Wniosek 17. Dzieci mieszkańców nie korzystają/nie korzystali z oferty OPP Dom Harcerza. Mieszkańcy znaleźli dogodniejsze miejsce zajęć, ciekawszą ofertę lub dogodniejszą organizacyjnie (miejsce, godzina zajęć).

Z kolei część rodziców nie korzysta ze wszystkich możliwości w OPP ze względu na ograniczone wielkości grup, ograniczenia finansowe rodziny, możliwości organizacyjne (np. kilkoro dzieci, z których każde musiałoby odbywać zajęcia w innym terminie).

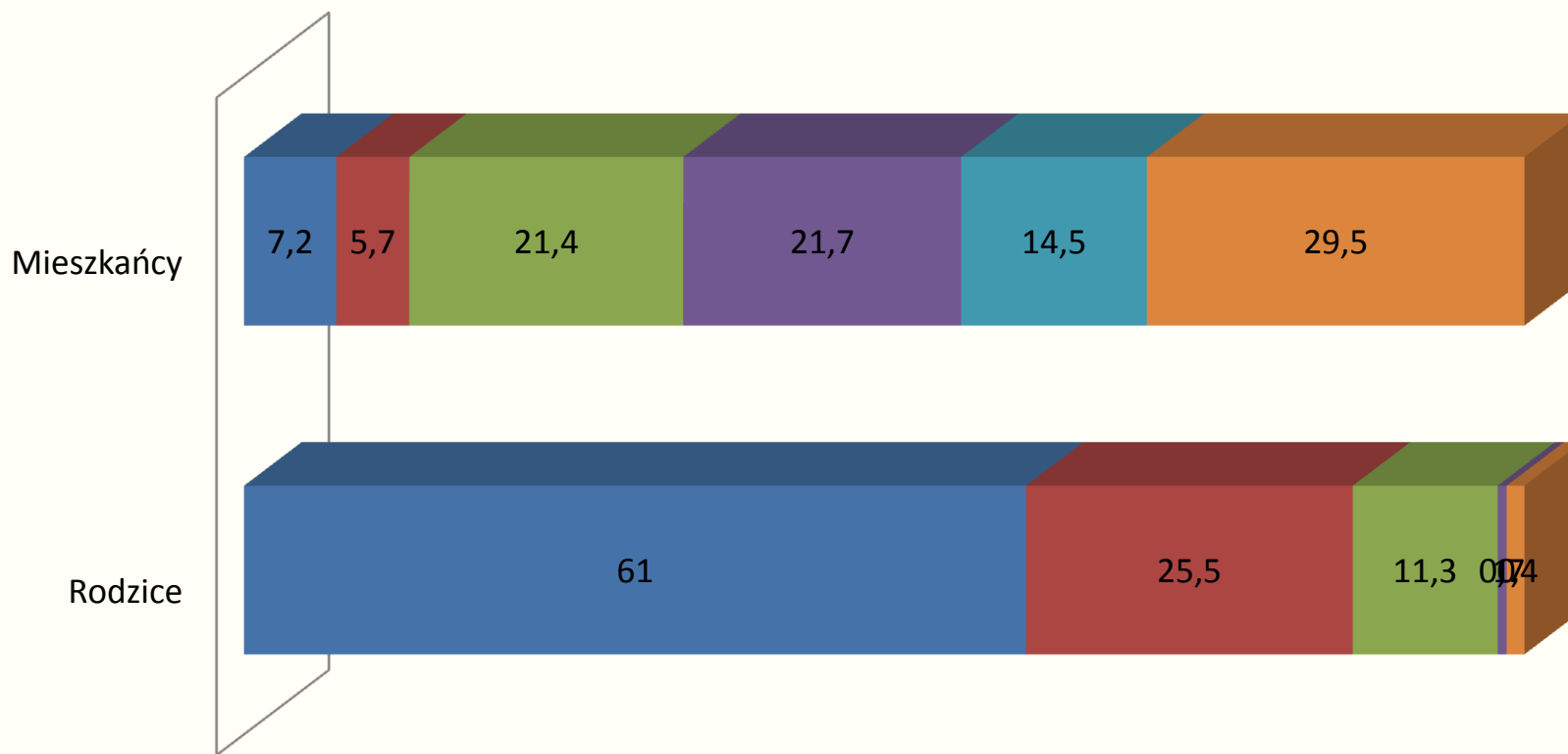

Znajomość oferty OPP Dom Harcerza

Znajomość oferty zajęć OPP Dom Harcerza

■ Bardzo dobrze ■ Dobrze ■ Raczej dobrze ■ Raczej źle ■ Źle ■ W ogóle jej nie znam

Dostępność oferty OPP Dom Harcerza

Z jakiego powodu dziecko/dzieci nie uczestniczy/ą w (wybranych) zajęciach OPP, mimo że podjęto starania o to?	Procent respondentów*	
	Rodzice	Mieszkańcy
Znalazłem/am podobną ofertę bliżej miejsca zamieszkania	-	37,5
Zajęcia były mało interesujące	-	15,6
Organizacja zajęć była mało dogodna – godziny zajęć	14,3	13,5
Organizacja zajęć była mało dogodna – miejsce zajęć	7,1	11,5
Zajęcia były zbyt drogie	7,1	9,4
Inne powody	42,9	8,3
Było zbyt wielu chętnych w stosunku do miejsc	35,7	7,3

Ocena OPP Dom Harcerza

Wniosek 18. Zarówno nauczyciele, jak i rodzice oceniają OPP Dom Harcerza bardzo wysoko i niemal bezkrytycznie.

Oceny te są niezależne od wcześniejszych doświadczeń – to znaczy, że na ocenę nie wpłynęła np. trudność w dostaniu się na zajęcia ze względu na wielkość grup lub niedogodność godzin lub dni zajęć, ewentualnie zmiany możliwości dojazdu na zajęcia (takie przeszkody lub powody do rezygnacji z zajęć wskazali nauczyciele).

Nauczyciele są w swoich uwagach niemal bezkrytyczni. Warto przy tym zwrócić uwagę, że bardziej krytyczni (nie dotyczy to lokalizacji) są ci nauczyciele, którzy są zawodowo związani także z innymi instytucjami i/lub prowadzą pojedyncze przedmioty.

Wniosek 19. Dobrze, ale nie bardzo dobrze, rodzice ocenili dwa elementy: liczba i wielkość pomieszczeń oraz dojazd na zajęcia.

Wniosek 20. Oceny mieszkańców są niższe – wszystkie elementy, do których mogli się odnieść mają oceny niższe niż dobra.

Szczególnie nisko oceniono możliwość dojazdu na zajęcia oraz dni i godziny prowadzonych zajęć (uwaga: w wynikach uwzględniono wyłącznie opinie osób, które znają ofertę OPP DH).

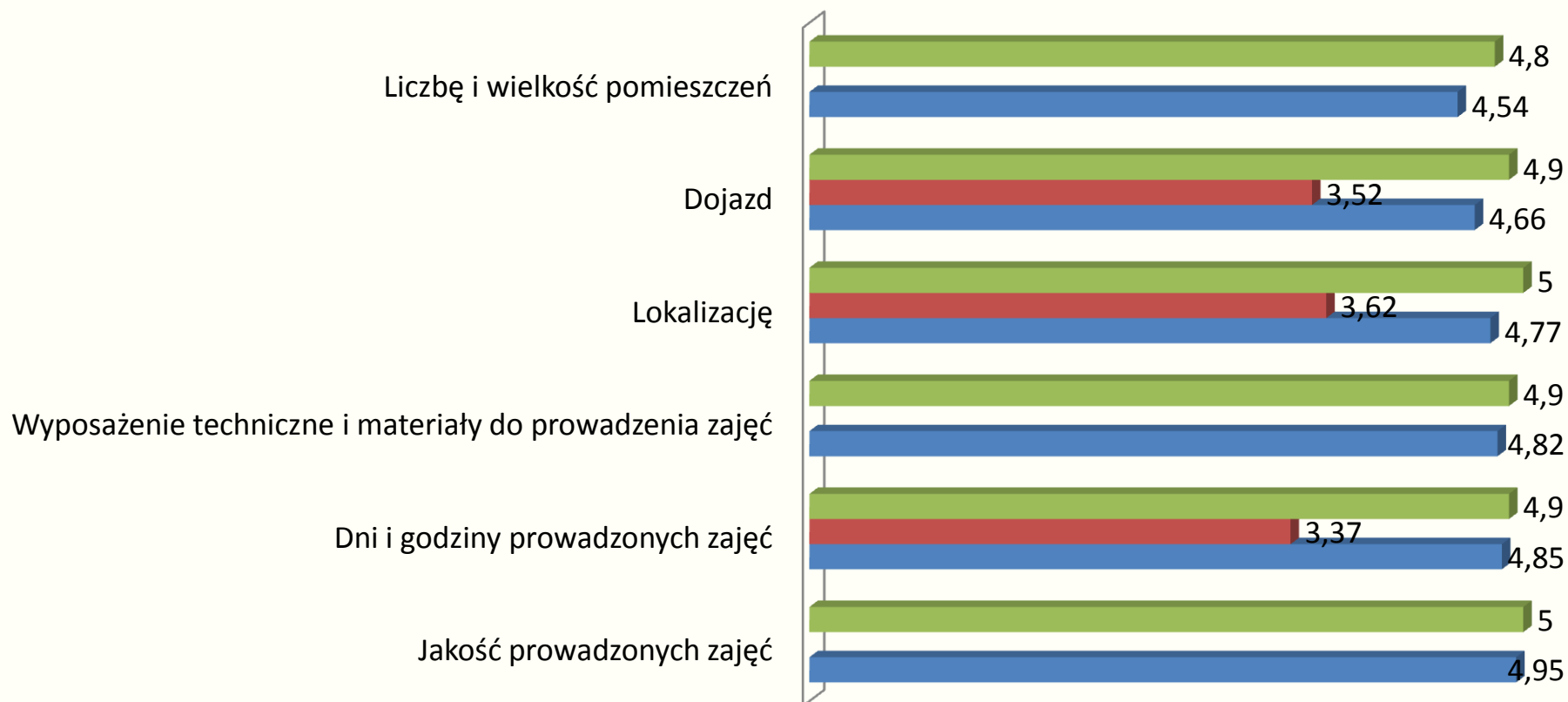

Ocena oferty OPP Dom Harcerza

Ocena Domu Harcerza ze względu na:

■ Nauczyciele ■ Mieszkańcy ■ Rodzice

Scenariusze zmiany – OPP Dom Harcerza

Scenariusze zmiany

Wniosek 21. Rodzice są bardzo konserwatywni w swoich opiniach. Nie chcą zmian ani oferty, ani reguł odpłatności za udział w zajęciach (tylko pojedynczo pojawiały się głosy o potrzebie zmiany – np. innych cen dla rodzin wielodzietnych lub obniżeniu opłat).

Wniosek 22. Nieco bardziej otwarci na zmiany, ale w ograniczonym zakresie, są nauczyciele. Pojedyncze osoby zgłaszają potrzebę zwiększenia liczby i wielkości pomieszczeń, wprowadzenia zmian w organizacji zajęć (wprowadzenie zajęć skorelowanych), zmniejszenie wielkości grup na wybranych zajęciach. Widzą też potrzebę silniejszej współpracy z samorządem, co ma zapewnić obopólne zrozumienie potrzeb oraz spokój potrzebny dla realizacji zajęć.

Nauczyciele w swoich opiniach odnosili się także do ewentualnej zmiany lokalizacji OPP. Przeważają opinie, że zalety obecnej lokalizacji przewyższają ewentualne niedogodności. Gdyby jednak musiało dojść do relokalizacji to lepszym rozwiązaniem miałyby być przeniesienie całej placówki z pełną ofertą (1 głos).

Wniosek 23. Mieszkańcy też w większości nie oczekują zmian oferty. Część mieszkańców chciałaby jednak rozszerzenia oferty (np. o pożądane przez nich zajęcia sportowe) lub nadania ofercie OP Dom Harcerza charakteru unikatowego i wybranie tylko takich zajęć, które nie są oferowane w innych pobliskich instytucjach (jak MDK).

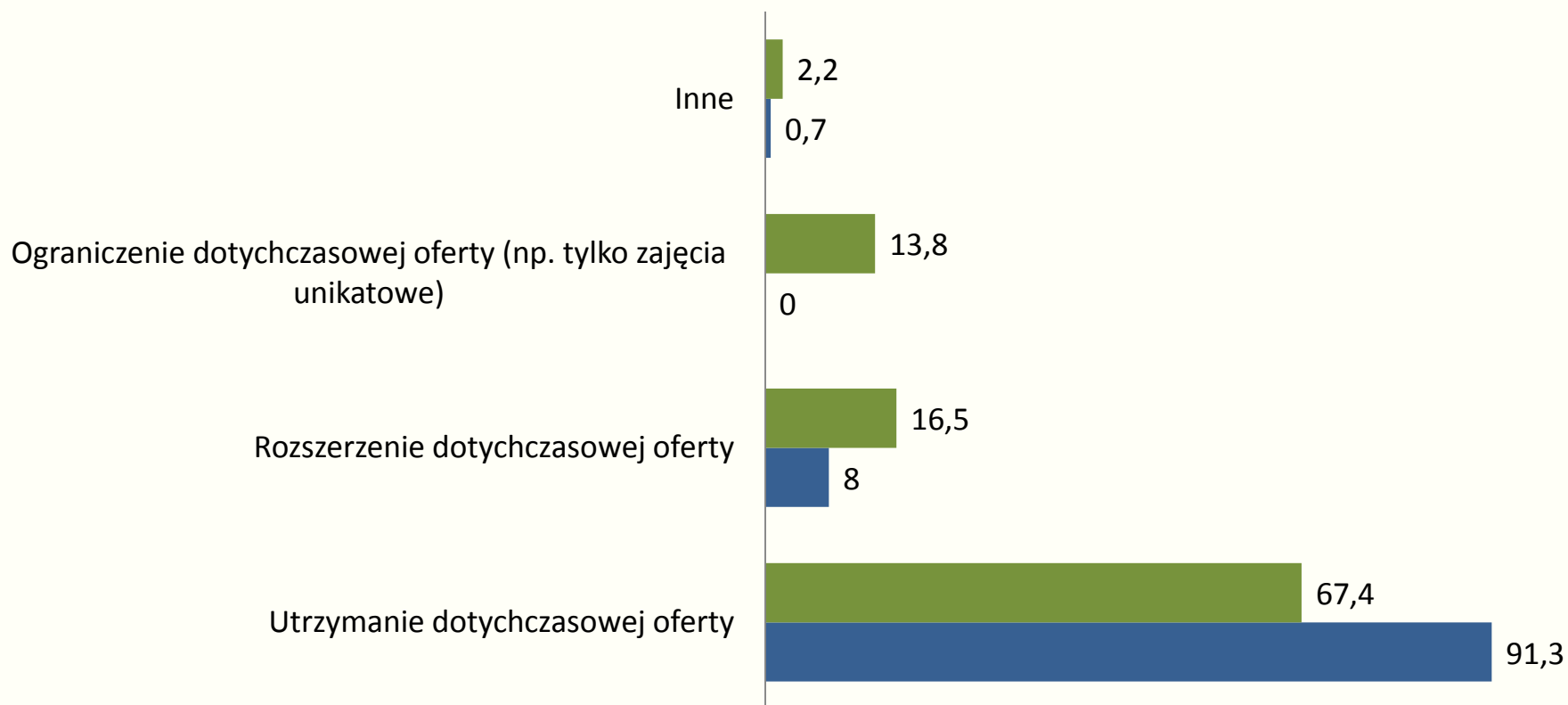

Pożądane zmiany

Scenariusze zmian - oferta

■ Mieszkańcy ■ Rodzice

Pożądane zmiany

Jakie zajęcia powinny być zawarte w tej ofercie?	Procent respondentów*	
	Rodzice	Mieszkańcy
Zajęcia sportowe	53,4	70,2
Zajęcia komputerowe i informatyczne	72,2	61,5
Zajęcia przyrodniczo-geograficzne	42,1	60,6
Zajęcia plastyczne	78,9	59,6
Zajęcia taneczne i baletowe	78,2	55,8
Zajęcia muzyczne, śpiew	69,9	54,3
Zajęcia dot. nauk ścisłych (chemia, fizyka, matematyka)	42,1	49,0
Zajęcia teatralne, recytatorskie, oratorskie	66,9	49,0
Zajęcia dot. kultury (literatury, filmu, teatru, sztuki)	55,6	45,2
Zajęcia z zakresu humanistyki (poświęcone zjawiskom społecznym, filozoficznym)	28,6	39,9
Inne zajęcia	27,8	5,8
Zajęcia muzyczne, gra na instrumentach	69,9	-

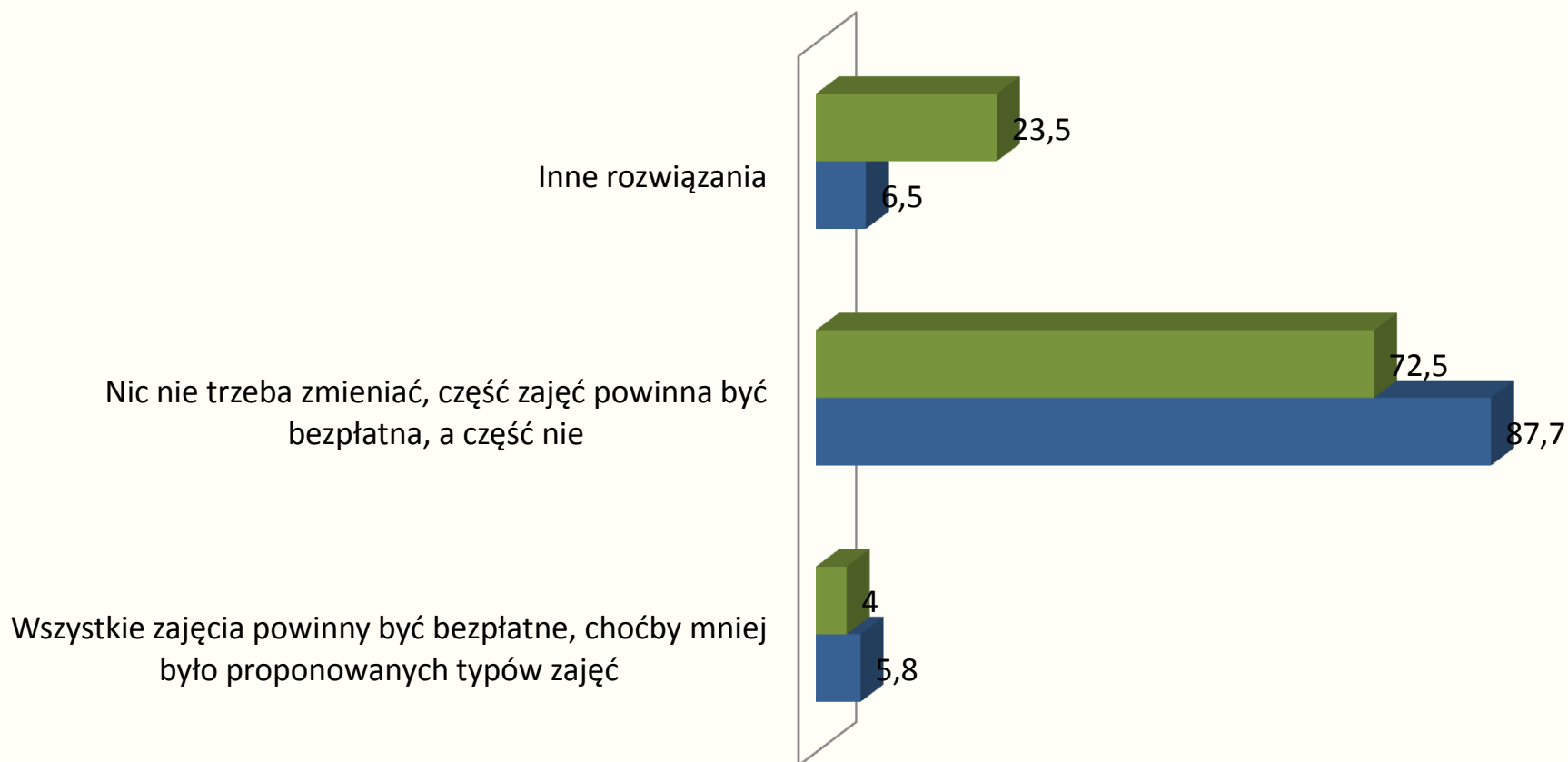

Pożądane zmiany

Scenariusze zmian - odpłatność

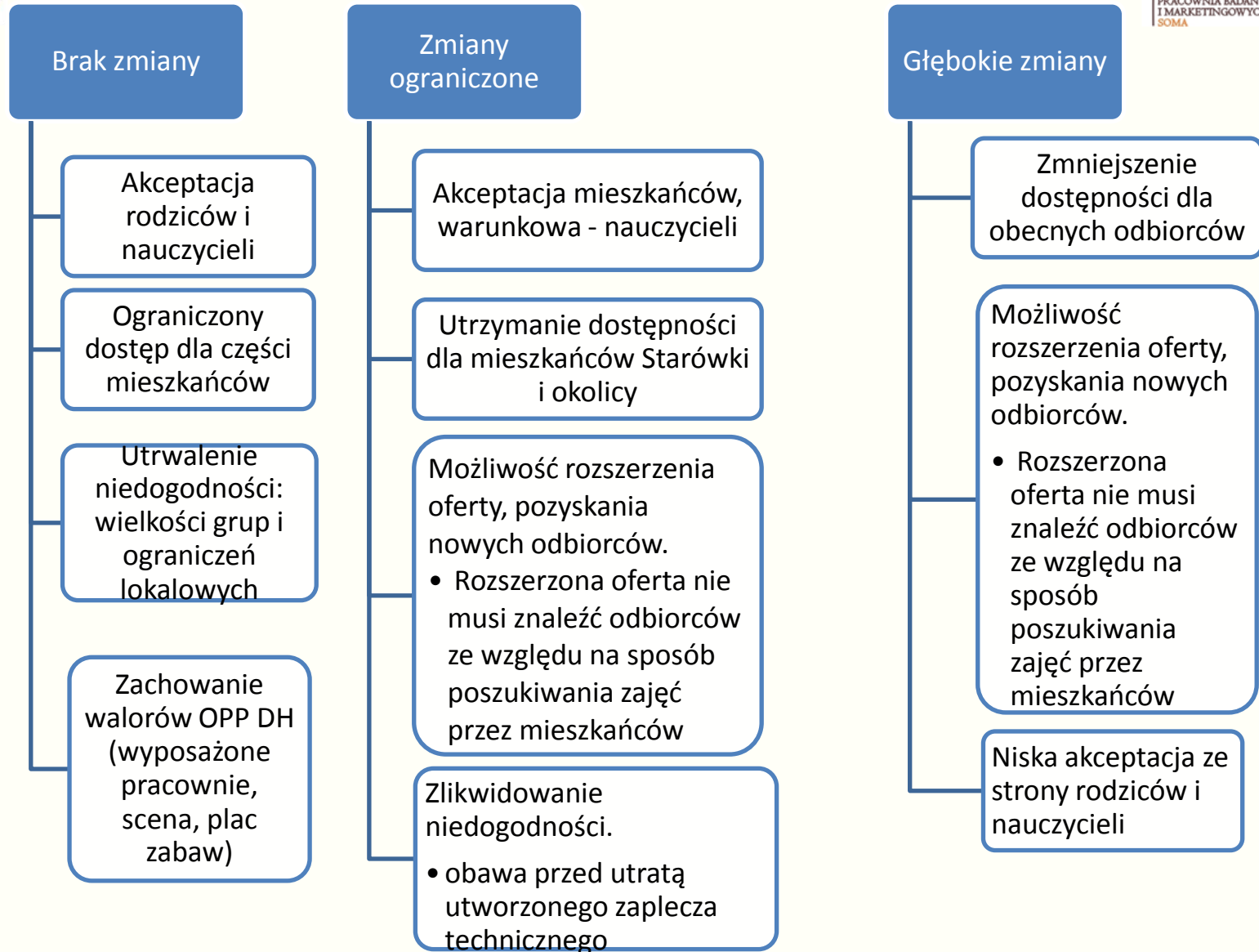
■ Mieszkańcy ■ Rodzice

Podsumowanie. Możliwości zmiany

Dziękuję za uwagę!

soma@soma.torun.pl